

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Základní škola Dalovice, okres Karlovy Vary

U Potoka 120, 362 63 Dalovice

Identifikátor školy: 600 067 459

Zřizovatel: Obec Dalovice, Hlavní 99, 362 63 Dalovice

Školský úřad Karlovy Vary, Kollárova 15, 306 09 Karlovy Vary

Termín konání orientační inspekce: 12. - 14. října a 20. října 1999

Čj.	052 217/99-5065
Signatura	oe2ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Předmět se vyučuje ve všech ročnících druhého stupně čtyři hodiny týdně, časová dotace je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem i učebním plánem, schváleným pro tento školní rok. Obsah učiva je ve shodě s učebními osnovami zpracován vyučujícími do tematických plánů, jejich tvorba není koordinována předmětovou komisí.

Na základě hospitací v dobře připravených hodinách a na základě zápisů učiva v třídních knihách je možno konstatovat, že učební osnovy jsou plněny.

Předmět vyučují dvě učitelky, obě jsou odborně i pedagogicky způsobilé. Stabilita personálních podmínek není v tomto případě optimální, neboť v posledních letech se vyučující předmětu často střídají; jedna ze stávajících je v důchodovém věku, druhá vyučuje ve škole na minimální úvazek (je učitelkou v jiné škole).

Předmět je v převážné většině vyučován v učebně, která je určena pro výuku českého jazyka, ale i hudební výchovy. Výzdoba této třídy tematicky souvisí s výukou literatury a gramatiky, jinak se jedná o běžně vybavenou učebnu. Pro výuku českého jazyka mají vyučující k dispozici pomocné publikace, slovníky apod., k doplňkové četbě využívají spolupráce s blízkou městskou knihovnou. V hospitovaných hodinách nebyla využita didaktická technika ani jiné pomůcky. Žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi v dostatečném množství.

Výuka předmětu je do rozvrhu hodin zařazena v souladu s psychohygienickými zásadami. Vyučující často střídají činnosti, zařazují relaxační a pohybové chvilky.

Hodiny byly dobře promyšlené a zorganizované, pokyny žákům jsou předávány jasně a srozumitelně. Vyučující volily formy a metody převážně frontálního charakteru, často zařazují řízený rozhovor. Výklad učební látky byl logický a názorný, vyučující ho přizpůsobovaly celkově průměrným schopnostem žáků. Efektivně byly využity práce s učebnicí a samostatné žákovské referáty.

Žáci byli průběžně motivováni odkazy na vlastní zkušenosti a zážitky, kladně akceptovali zařazení herních a soutěživých prvků. Vyučující vytvářejí dostatečnou zpětnou vazbu pro ověřování znalostí žáků, hodnotí je průběžně, klasifikace je většinou motivační.

Atmosféra v hodinách má pracovní charakter, vyučující jednají se žáky věcně a korektně.

Plánování a příprava výuky jsou na běžné úrovni, stejně tak podmínky personální a materiální. Jako velmi dobré jsou hodnoceny psychohygienické podmínky a formy a metody práce. Hodnocení a klasifikace jsou hodnoceny jako dobré, stejně dobrou úroveň mají interakce a komunikace v hodinách.

Celkově má český jazyk dobrou úroveň.

Matematika

Předmět je vyučován v souladu se zvoleným učebním programem, jak co do týdenní hodinové dotace, tak co do obsahu učiva v jednotlivých ročnících. Vyučující se specializují na výuku v určitém ročníku, což se projevuje postupným zkvalitňováním jednak časového rozvržení probíraných témat, jednak optimálního obsahu a forem práce v jednotlivých vyučovacích hodinách. Plánování výuky i samotná výuka respektují náročnost učiva, zejména v závěrečném ročníku jsou zohledňovány požadavky výběrových středních škol při přijímacích zkouškách.

Oba vyučující mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, hospitované hodiny potvrdily koncepčnost, efektivnost a především velmi dobrou odbornou i metodickou úroveň

jejich práce.

Materiální podmínky jsou celkově na běžné úrovni pokud se týká učebnic, estetického vzhledu učeben, vybavení kabinetu matematiky pomůckami a didaktickou technikou. K procvičení i ke zkoušení mají vyučující připravenou dostatečně širokou databázi příkladů. Psychohygienické zásady výuky jsou respektovány jak vedením školy (zařazení matematiky v rozvrhu hodin), tak také oběma vyučujícími v průběhu shlednutých vyučovacích hodin.

Z metodického hlediska byla základem všech hospitovaných hodin frontální forma výuky se snahou o aktivizaci žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Společným pozitivním rysem byla rovněž snaha o maximální srozumitelnost výkladu a praktické pojetí učiva mj. vhodnou skladbou a četností úloh. S ohledem na většinové spíše podprůměrné dispozice žáků bylo důkladné procvičování a opakování probraného učiva zcela na místě. V nižších ročnících by stálo za zvážení ještě výraznější posílení žádoucí pozitivní motivace žáků, jak vstupní, tak průběžné a častější využití hravých a soutěživých forem práce, ač případně na úkor skutečně příkladné kázně v hospitovaných hodinách.

V hodnocení žáků tradičně převažuje písemné zkoušení, četnost známek je dostatečná. Oba vyučující kladou důraz na přesný a pečlivý ústní i grafický projev žáků, pravidelně kontrolují jak domácí, tak školní žákovské sešity, jejichž obsahová i formální úroveň je celkově velmi dobrá.

Navštívené vyučovací hodiny vesměs charakterizoval velmi vstřícný a přátelský způsob komunikace vyučujících se žáky bez újmy na potřebné náročnosti a efektivitě hodin, takže i průměrně nadaní žáci mohou absolvovat vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu. Vyučující navíc velmi dobře využívají své znalosti individuálních schopností jednotlivých žáků ve vztahu k tradičním úskalím probíraného učiva.

Žáci deváté třídy absolvovali vědomostní test, v němž uspělo 38 % žáků, což je vzhledem k podmínkám výuky a možnostem žáků výsledek průměrný. Individuální výkony zřejmě poznamenala skutečnost, že žáci absolvovali podobný test vůbec poprvé a zejména někteří lepší žáci tak zůstali za svými skutečnými možnostmi.

Plánování a příprava výuky matematiky jsou na velmi dobré úrovni, stejně nadprůměrné jsou také personální a psychohygienické podmínky výuky, materiální podmínky jsou na běžné úrovni. Velmi dobrou úroveň měly po organizační, odborné i metodické stránce všechny hospitované hodiny, rovněž velmi dobrá je úroveň komunikace se žáky, jejich motivace a hodnocení. Výsledky testů svědčí o dobré úrovni vědomostí žáků posledního ročníku, především s ohledem na možnosti a podmínky výuky matematiky ve škole.

Celkově je matematika hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis

Výuka přírodopisu probíhá dle schválených učebních dokumentů bez výrazných obsahových i časových rozdílů. Hodinová dotace předmětu je v osmém a devátém ročníku posílena o volitelný předmět ekologie; výuce přírodopisu i ekologické výchově žáků prospívá dobrá, neformální spolupráce se Střední zemědělskou školou v Dalovicích. Využívány jsou především aktivity ekologického sdružení Meluzína, které při této škole pracuje a jehož činnost má v tomto regionu příznivý ohlas.

Hospitované hodiny byly po odborné stránce dobře připraveny, stanovené výukové cíle byly jasně formulovány a respektovaly věk i schopnosti žáků.

Výukou předmětu jsou pověřeni dva vyučující, z nichž pouze jeden je odborně a pedagogicky způsobilý. Rozdílné kvalifikační předpoklady a zkušenosti se promítají do odlišné metodické

úrovně hodin.

Výuka předmětu probíhá v odborné učebně, určené pro výuku přírodopisu a chemie. Učebna je k tomuto účelu vhodně vybavena, k dispozici je didaktická technika a dostatek pomůcek. Ty jsou při výuce účelně využívány.

Předmět je v rozvrhu hodin zařazen v souladu s didaktickými zásadami, pravidla duševní hygieny jsou při výuce respektována.

V metodicky zdařilejších hodinách byli žáci neustále aktivizováni, zadávané úkoly byly zaměřeny na praktický význam a využití probíraných poznatků, formulace úkolů vyžadovala především pochopení vztahů a souvislostí. Nová látka byla žákům předkládána srozumitelnou a zajímavou formou, exponované učivo bylo systematicky procvičováno. Střídání činností bylo promyšlené a napomáhalo k udržení zájmu a pozornosti žáků. Jejich práce byla důsledně kontrolována, dosažené výkony motivačním způsobem hodnoceny. Náročnost a volené pracovní tempo odpovídaly schopnostem i věku žáků.

V méně efektivních hodinách byly sice základní didaktické zásady respektovány, ale účinnost použitých vyučovacích metod nebyla vždy dostatečná. Kontrola činnosti žáků nebyla prováděna s potřebnou důsledností, nedostatečné bylo i prověření zpětné vazby, při shrnutí a procvičení nového učiva nebyli žáci vyhovujícím způsobem aktivizováni.

Ve všech sledovaných hodinách byla vzájemná komunikace na velmi dobré úrovni. Dohodnutá pravidla jednání jsou akceptována a respektována, vyučující mají u žáků přirozenou autoritu, žáci se na ně obracejí s důvěrou a mají dostatek prostoru k vyjádření vlastního názoru. Naprostá většina žáků projevovala o výuku předmětu zájem.

Schopnost verbální komunikace žáků není na dobré úrovni, není však ani s patřičnou důsledností rozvíjena. Žáci vyšších tříd naopak prokázali samostatnost a zručnost při tvorbě preparátu i mikroskopickém pozorování. Výsledky výuky lze posoudit i na základě testu, který v rámci inspekce absolvovali žáci deváté třídy. V testu uspělo 52,4 % všech žáků, tento výsledek koresponduje s klasifikací předmětu v této třídě v závěru loňského školního roku.

Plánování a příprava výuky přírodopisu jsou na velmi dobré úrovni, běžnou úroveň mají podmínky personální, převahu kladů vykazují podmínky materiální a psychohygienické. Organizace výuky i použité formy a metody jsou průměrné, stejně tak motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou spíše nadprůměrné. Vzhledem k podmínkám, celkovým možnostem a schopnostem žáků jsou výsledky výuky na dobré úrovni.

Celkově je přírodopis na dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy vychází při plánování činnosti z dlouhodobější koncepce, vytvořené ve školním roce 1998/99. Tyto záměry respektují místní podmínky pro práci školy a stávající podmínky personální. Jedná se především o zaměření výuky na ekologii a přírodní vědy ve spolupráci s místním ekologickým centrem Meluzína a střední zemědělskou školou. V oblasti materiálního zabezpečení je úspěšně realizován záměr vybudovat v bezprostředním okolí školy odpočinkový a sportovní areál.

Ředitel předložil dokument Organizace školního roku 1999/2000, který je ročním plánem činnosti školy. Obsahuje mj. plán porad i různých školních akcí. Dokument je účelný a jasně stanovuje termíny i zodpovědnost jednotlivých pracovníků. Plán byl projednán s učitelským

sborem a schválen pedagogickou radou. Dokument, určený pro celý školní rok, je průběžně podrobně zpracováván v podobě měsíčních a týdenních plánů.

Na plánování se podílí spolu s ředitelem i jeho zástupkyně, pedagogičtí pracovníci přispívají svými náměty na konání soutěží, exkurzí a jiných akcí.

Na základě zvoleného vzdělávacího programu Základní škola vypracovává vedení školy každoročně učební plán pro jednotlivé ročníky, tyto dokumenty se zakládají; učební plán pro celý vzdělávací cyklus však stanoven není.

Ředitel školy určil cíle pro rozvoj školy, které odpovídají možnostem a podmínkám školy. Dílčí plánování je funkční, soustavné a umožňuje pracovníkům školy koncepční práci. Vzdělávací proces není plánován na období delší než jeden školní rok. Plánování má dobrou úroveň.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel a jeho zástupkyně, kompetence mají rozděleny v souvislosti se svou odborností (ředitel kontroluje výuku předmětů přírodovědných, zástupkyně humanitních), ostatním oblastem činnosti se věnují dle dohody.

Ve škole jsou ustaveny tři metodické orgány (předmětová komise pro přírodovědné předměty, pro společensko-vědní předměty a metodické sdružení pro první stupeň. V podmínkách malé školy pracují tyto komise neformálním způsobem, z důležitých jednání jsou pořizovány zápisy.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech, kontrolovány byly třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd druhého stupně, rozvrh hodin, řád školy a zápisy z pedagogických rad. Písemnosti jsou vedeny v souladu se školskými předpisy, mají dobrou vypovídací hodnotu; drobné formální nedostatky byly opraveny v průběhu inspekce.

K informovanosti pracovníků jsou využívány běžné nástroje (porady, vývěsky, oběžníky, osobní kontakt), rodiče a zákonní zástupci žáků jsou s průběhem školní docházky svých dětí seznamováni dvakrát ročně na třídních schůzkách a prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách. Zvláště slabý prospěch žáka je rodičům oznamován písemně, k řešení problémových situací jsou rodiče zváni do školy k osobnímu jednání.

Organizace vyučování, zejména sestavení rozvrhu vyučovacích hodin, je v souladu se školskými předpisy.

Oblast organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

V malém kolektivu pedagogů má ředitel školy každodenní dobrý přehled o jejich práci. Se stanovenými kritérii hodnocení jsou učitelé seznámeni na počátku školního roku, přiznání osobního příplatku a mimořádných odměn je ředitelem vždy konkrétně písemně zdůvodněno.

Styl řízení je ze strany vedení školy založen na pozitivní komunikaci s učitelským sborem, jednání je vždy klidné, přátelské, bez stresu a nervozity. Tomuto způsobu napomáhá komorní prostředí této menší školy; učitelé jsou zde spokojeni a pro svou práci motivováni. Vyučující se pravidelně účastní vzdělávacích akcí (seminářů), pořádaných zařízením pro další vzdělávání učitelů; začínajícímu učiteli přírodopisu se věnuje uvádějící učitelka.

Oblast vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Hospitační činnost vedení školy je dostatečně četná, jsou z ní pořizovány zápisy, spolu s navštíveným učitelem vyvodí ředitel nebo jeho zástupkyně na základě rozboru hodiny závěr pro další práci. Pedagogickou dokumentaci kontroluje zástupkyně ředitele, již zmíněná dobrá úroveň písemností svědčí o důsledné péči v této oblasti.

Ke kontrole a hodnocení výsledků výuky využívá ředitel kromě hospitační činnosti srovnávacích prověrek, jejichž zadání a klasifikaci mu pravidelně předkládají učitelé českého jazyka, matematiky a cizích jazyků. Sleduje především extrémní výkyvy v hodnocení žáků a celkovou úspěšnost ve zmíněných předmětech, to vše v souvislosti s výsledky vědomostních soutěží, jichž se škola účastní. Jiné evaluační nástroje škola nevyužívá.

Pro hodnocení chování je uvážlivě využíváno výchovných opatření, převažují pochvaly. Každý přestupek je posuzován individuálně, v případě neomluvené absence jsou předem dána kritéria pro udělení důtky či snížené známky z chování.

Kontrolní mechanismy mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel má jasně stanovené záměry pro další rozvoj školy, způsob plánování umožňuje bezproblémový chod školy. Velmi dobrá kvalita organizování, přehledný informační systém i pozitivní způsob vedení a motivování pracovníků včetně účinných kontrolních mechanismů vytvářejí celkový obraz velmi dobrého řízení školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. OSO/766/14/Z ze dne 20. dubna 1999;
- vzdělávací program Základní škola, čj. 16 847/96-2;
- učební plán pro školní rok 1999/2000;
- plán práce školy pro školní rok 1999/2000;
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy tříd, označených 6. A, 6. B, 7., 8., 9.;
- rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 1999/2000;
- zápisy z pedagogických rad;
- řád školy, platný pro školní rok 1999/2000;
- hospitační záznamy vedení školy ve školních letech 1998/1999 a 1999/2000;
- tematické plány sledovaných vyučovacích předmětů pro školní rok 1999/2000.

ZÁVĚR

Na základě posouzení sledovaných činností školy byly vymezeny výrazné

Klady

- pozitivní sociální klima ve škole
- motivační styl řízení školy

Zápory

- nízká odborná a pedagogická způsobilost v předmětu přírodopis

Inspekční činností byla posouzena výuka českého jazyka, matematiky a přírodopisu. Tyto předměty jsou celkově na dobré úrovni.

Řízení školy je účinné, promyšlené a ostatní pracovníky motivuje k dobré práci. Hodnoceno je jako velmi dobré. Finanční prostředky jsou efektivně využívány ve prospěch výuky.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová	Z. Spalová v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Šafránek	J. Šafránek v.r.
	Mgr. Jiří Matoušek	J. Matoušek v.r.

V Karlových Varech dne 10. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .15. listopadu 1999.....

Razítko

Ředitel školy	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Libor Uttl	L. Uttl v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	29. listopadu 1999	221/99
Zřizovatel	29. listopadu 1999	222/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány